

Zdravlje.hr – rezultati prve godine projekta (First year results of the project zdravlje.hr)

Marijan Erceg¹, Andrea Babić-Erceg¹, Andrea Barišin¹, Davor Fanton²

¹ Hrvatski zavod za javno zdravstvo

² Helix

Sažetak

U radu su prikazani rezultati projekta «Promicanje zdravlja na Internetu» u sklopu kojega je nastao portal www.zdravlje.hr s ciljem osiguravanja informacija iz područja prevencije bolesti i promicanja zdravlja za najširu javnost. Opisan je primijenjeni tehnološki koncept i dat prikaz organizacije sadržaja. U prvoj godini rada portala stvoreno je 398 jedinica sadržaja iz različitih područja prevencije bolesti i promocije zdravlja. Sadržaj portala pronašao je svoje redovite korisnike, o čemu svjedoči više od 130.000 posjeta godišnje.

Key words: promicanje zdravlja, Internet

Uvod

Brz razvoj Interneta i njegove mogućnosti u komunikaciji s velikim brojem korisnika daju mu prednost pred uobičajenim komunikacijskim sredstvima. Sve je veći broj randomiziranih studija koje pokazuju učinkovitost komunikacije putem Interneta u edukaciji stanovništva i poticanju na odabir zdravih životnih stilova.

Cilj rada

Prikazati rezultate prve godine projekta «Promicanje zdravlja na Internetu» kojeg je Hrvatski zavod za javno zdravstvo pokrenuo u sklopu CARNET-ove akcije 10 godina Interneta s ciljem uspostavljanja portala www.zdravlje.hr, na kojem bi za najširu javnost bile osigurane provjerene i neovisne informacije o zdravlju na hrvatskom jeziku.

Tehnološki koncept

Informacije se pohranjuju u MySQL bazu podataka koja se nalazi u pozadini portala. Pristup informacijama omogućen je putem unaprijed definiranih upita na bazu podataka i sustava međusobnih hiperveza.

Razrađen je poseban Sustav za upravljanje sadržajem (engl. content management system – dalje CMS) koji omogućava obuhvat, uređivanje, brisanje, premještanje i objavljivanje pojedinih sadržaja. CMS je realiziran na Apache internet serveru na Unix/ Linux platformi, uz korištenje PHP programskog jezika.

Rješenje se zasniva na otvorenom kodu (engl. open source) i slobodnoj programskoj podršci koja se u pravilu distribuira besplatno po GPL licenci (engl. General public License). Time je postignuto optimalno korištenje sredstava, te izbjegnuta potreba financiranja licenci programske podrške.

Organizacija sadržaja

Informacijama se pristupa odabirom kategorija bilo prema području interesa (zarazne bolesti, nezarazne bolesti, prehrana, savjeti o zdravlju i dr.) ili prema pojedinim skupinama korisnika (djeca, mladi, studenti, odrasli i dr.).

Značajan je dio portala Kalendar zdravlja na kojem su istaknuti datumi posvećeni obilježavanju pojedinih dana značajnih za zdravlje.

Korisnike portala poziva se na sudjelovanje u anketama. Izborom anketnih tema želi se skrenuti pozornost korisnika na značajne teme o zdravlju.

Kroz rubriku «Vaši interesi» korisnici mogu postavljati pitanja i predlagati sadržaje o kojima žele čitati. Na pitanja se u pravilu odgovara elektronskom poštom, a odgovori na ona koja su interesantna širem krugu prezentiraju se na portalu. Korisnička pitanja ujedno su i smjernice za kreiranje teme budućih sadržaja.

Sadržaj portala

U dosadašnjem radu portala objavljeno je 398 jedinica sadržaja teksta. Najviše su obrađivane teme iz područja zaraznih bolesti (56), preventivnih savjeta za zdravlje (51) te pravilne prehrane (44). U značajnoj su mjeri zastupljene informacije nastale kao odgovori na upite korisnika (49).

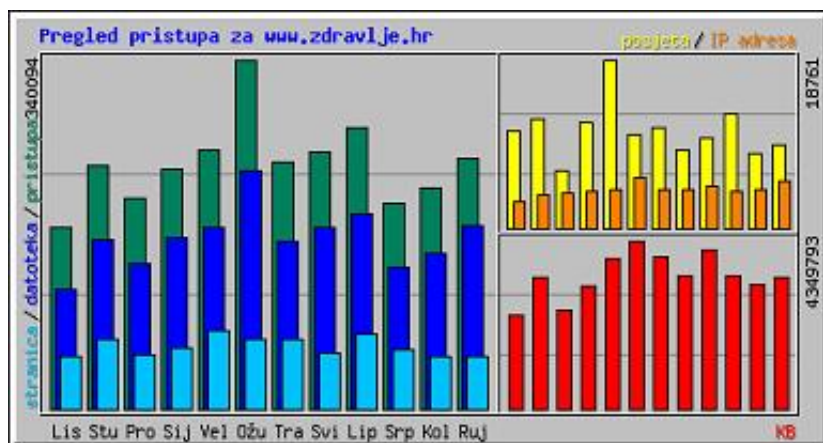
Naziv teme	Broj jedinica sadržaja
Zarazne bolesti	56
Nezarazne bolesti	27
Mentalno zdravlje	3
Zdravo stoe	14
Zoćudne bolesti	2
Osobe s invaliditetom	27
Šećerna bolest	3
Čistoš i zdravlje	39
Estra voda	6
Namirnice	12
Zdravlje na radnom mjestu	10
Pravilna prehrana	44
Prevenija o visnosti	3
Zdravlje djece i mladih	16
Zanimljivosti	35
50 savjeta za zdravlje	51
Odgovor na upite	49
Turizam i zdravlje	1
Ukupno	398

Slika1. Pregled broja objavljenih jedinica sadržaja po kategorijama (na dan 25.09.2005.)

Komunikacijski potencijal

Nakon godinu dana postojanja portal je pronašao svoje redovite korisnike. O tome svjedoči preko 130.000 posjeta zabilježenih tijekom godine dana kroz rutinski dostupne statistike telekomunikacijske tvrtke koja iznajmljuje serverski prostor za rad portala. Po mjesecima pristupi se kreću u rasponu od 6.484 u prosincu 2004 do 18.761 tijekom veljače 2005. godine.

U prosjeku 10% zabilježenih posjeta odnosi se na korisnike izvan Hrvatske.

Slika2. Statistika pristupa www.zdravlje.hr (na dan 25.09.2005.)

Slika 3. Početna stranica portala www.zdravlje.hr

Zaključak

Dosadašnji rad portala pokazao je postojanje interesa i potreba za stručno provjerenim i neovisnim informacijama o zdravlju kod korisnika Interneta. U tom je smislu i dalje potrebno omogućivati javnosti pristup aktualnim informacijama o zdravlju iz područja redovite djelatnosti javnog zdravstva, koristeći Internet kao brz, pristupačan i učinkovit način komunikacije. U daljnjem radu potrebno je posvetiti više pažnje dinamičkim i interaktivnim sadržajima.

Literatura

1. Wantland JD, Portillo JC, Holzemer WL, Slaughter R, McGhee E. The Effectiveness of Web-Based vs. Non-Web-Based Interventions: A Meta-Analysis of Behavioral Change Outcomes. *J Med Internet Res* 2004;6(4):e40
2. Fox S, Falloos D. Internet Health Resources: Health searches and e-mail have become more commonplace, but there is room for improvement in searches and overall Internet access. Washington DC: Pew Internet & American Life Project. Jul 16; 2003.
3. Robert Wood Johnson Foundation. Health e-Technologies Initiative. 2002 Oct. URL: <http://www.hetinitiative.org/>
4. Lewis D. Computer-based approaches to patient education: a review of the literature. *J Am Med Inform Assoc* 1999 Jul; 6(4):272-282.
5. Tate DF, Wing RR, Winett RA. Using Internet technology to deliver a behavioral weight loss program. *JAMA* 2001 Mar; 285(9):1172-1177.
6. Glasgow RE, Boles SM, McKay HG, Feil EG, Barrera M Jr. The D-Net diabetes self-management program: long-term implementation, outcomes, and generalization results. *Prev Med* 2003 Apr; 36(4):410-419.
7. Barrera M Jr, Glasgow RE, McKay HG, Boles SM, Feil EG. Do Internet-based support interventions change perceptions of social support?: An experimental trial of approaches for supporting diabetes self-management. *Am J Community Psychol* 2002 Oct; 30(5):637-654.
8. Takabayashi K, Tomita M, Tsumoto S, Suzuki T, Yamazaki S, Honda M, et al. Computer-assisted instructions for patients with bronchial asthma. *Patient Educ Couns* 1999 Nov; 38(3):241-248.
9. Lenert L, Munoz RF, Stoddard J, Delucchi K, Bansod A, Skoczen S, et al. Design and pilot evaluation of an Internet smoking cessation program. *J Am Med Inform Assoc* 2003 Jan; 10(1):16-20.
10. Gustafson DH, Hawkins R, Pingree S, McTavish F, Arora NK, Mendenhall J, et al. Effect of computer support on younger women with breast cancer. *J Gen Intern Med* 2001 Jul; 16(7):435-445.
11. Jennt NY, Fai TS. Evaluating the effectiveness of an interactive multimedia computer-based patient education program in cardiac rehabilitation. *Occup Ther J Res* 2001 Dec; 21(4):260-275.

